

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КРИВОРІЗЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ

ДОТРИМАННЯ СЛУЖБОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЯК ОСНОВНИЙ
КРИТЕРІЙ НАЛЕЖНОГО ВИКОНАННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИМИ СВОЇХ
ПОСАДОВИХ ОБОВ'ЯЗКІВ

Науково-практичний poradnik

Кривий Ріг 2023

УДК 351.74.083 (094.58)

Рекомендовано до друку Вченою Радою
Донецького державного університету внутрішніх справ
(протокол № 8 від 22.02.2022 р.)

Укладачі:

Цуркан О.П. – декан факультету № 1 КННІ ДонДУВС, к.ю.н., майор поліції.

Бахчеван Є.Ф – завідувач кафедри тактико-спеціальної, вогневої та фізичної підготовки факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції ОДУВС, к.ю.н., майор поліції

Краснощок А.В. – т.в.о. завідувача кафедри спеціальних дисциплін та професійної підготовки факультету № 1 КННІ ДонДУВС, к.п.н., доцент.

Рецензенти:

Максим Лимар, заступник начальника управління-начальник відділу професіонального навчання управління кадрового забезпечення Головного управління Національної поліції в одеській області;

Іван Катеринчук, професор кафедри тактико-спеціальної, вогневої та фізичної підготовки факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції Одеського державного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор.

Цуркан О.П., Бахчеван Є.Ф., Краснощок А.В. Дослідження заходів органів Національної поліції, направлених на дотримання службової дисципліни як основний критерій належного виконання поліцейськими своїх посадових обов’язків: науково-методичний poradnik. Кривий Ріг: Донецький державний університет внутрішніх справ, 2023. 52с.

Автори науково-практичного poradnika мали на меті зрозуміло та змістовно висвітлити питання дотримання службової дисципліни як основного критерію належного виконання поліцейськими своїх посадових обов’язків; розглянуто дисциплінарну відповідальність працівників Національної поліції; висвітлено шляхи покращення виконання поліцейськими своїх службових обов’язків.

Науково-практичний poradnik стане в нагоді співробітникам практичних підрозділів правоохоронних органів та науковцям, розробки яких стосуються ефективності роботи поліції.

Цуркан О.П., Бахчеван Є.П., Краснощок А.В. 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. Службова дисципліна як основоположний принцип поліцейської діяльності	5
2. Права та обов'язки працівників Національної поліції	11
3. Заохочення та дисциплінарна відповідальність працівників Національної поліції	15
ВИСНОВКИ	47
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	50

ВСТУП

Одним із головних факторів професійного рівня виконання поліцейськими своїх професійних обов'язків є високий рівень дотримання службової дисципліни поліцейськими всіх звань.

Цей аспект діяльності національної поліції набув особливого значення в контексті прагнення України до євроатлантичної інтеграції.

Сьогодні неухильне дотримання працівниками поліції службової дисципліни є одним із найважливіших критеріїв формування позитивного іміджу поліцейських та формування довіри населення до правоохоронних органів в цілому.

Ефективна діяльність органів Національної поліції у сфері охорони громадського порядку та державної служби залежить, насамперед, від послідовного та сумлінного дотримання працівниками поліції службової дисципліни, що в основному проявляється в конкретних діях працівників поліції.

Підвищення рівня дотримання поліцейськими службової дисципліни сприятиме не лише підвищенню ефективності професійної діяльності поліцейських, а й поступовому підвищенню рівня довіри громадян до поліції.

1. Службова дисципліна як основоположний принцип поліцейської діяльності

Для визначення поняття дисципліни звернемося до наукової літератури, зокрема, різні тлумачні словники мають певні розбіжності в тлумаченні цього терміна.

Дисципліна (лат. *disciplina*: навчання, виховання) - обов'язкові норми поведінки в суспільстві, встановлені системою педагогічних методів, виробництва, армії тощо. Поняття поширюється також на окремі галузі знань, до яких належать літературознавство та теорія літератури. та історії літератури, а також фольклору, журналістики та ін.; використовується також при застосуванні певних літературних канонів (єдність часу, місця й дії у класицистів), засобів версифікації (сонет чи рондель) тощо. у конкретній художній діяльності. З точки зору постмодернізму, дисципліна розглядається як традиційний механізм соціокультурного контролю над спонтанністю дискурсивних практик, полягає в жорсткому обмеженні їх вираження, демонструє таке ж ставлення до тексту, як і принцип коментування чи принцип авторства, пригнічує будь-яку спробу новизни, яка пропонує суб'єктивне відкриття ментального простору з набором обмежень, з вимогами дотримання відповідних норм та ідеалів розуміння. М. Фуко назвав дисципліну «правлінням дискурсивної поліції» [10].

Дисципліна - це твердо встановлений порядок, дотримання якого є обов'язковим для всіх членів цього колективу [21].

Поняття дисципліни також розглядається через юридичну призму, і саме з цієї точки зору службова дисципліна поліцейського розуміється як об'єктивна умова ефективності державного управління на основі законності [22, С.140].

Науковці визначають службову дисципліну поліцейського як встановлену в державних органах для окремої категорії працівників трудову дисципліну, яка полягає в дотриманні обов'язків, загальних і спеціальних прав, а також заборон і обмежень, встановлених Конституцією та законодавством

України, статутами, положеннями, нормативними актами міністерств і відомств, наказами керівників, виданими в межах їх компетенції [2, С.287].

Сутність службової дисципліни поліцейських визначено в Дисциплінарному статуті Національної поліції України.

Відповідно до статті 1 Дисциплінарного статуту Національної поліції України службовою дисципліною є дотримання Конституції України та законів України, актів Президента України і Кабінету Міністрів України, наказів та інших нормативно-правових актів. Національної поліції України. актів МВС України, підпорядкованих органів і підрозділів та присяги працівника органів внутрішніх справ України.

Дисципліна служби базується на:

- створені умов для несення служби особами рядового звання;
- набутті високого рівня професіоналізму;
- забезпеченні прозорість та об'єктивності оцінки результатів службової діяльності;
- дотриманні законності та порядку, встановленого законом;
- повсякденної вимогливості начальників до підлеглих, постійної турботи про них, поваги до їх особистої гідності;
- формування високих моральних і підприємницьких якостей у основного і керівного складу;
- забезпечення соціальної справедливості та високого рівня соціально-правового захисту;
- умілого поєднання і правильного застосування заходів переконання, примусу, дисциплінарного та громадського впливу [16].

До основних обов'язків поліцейського, визначених статтею 18 Закону України «Про Національну поліцію», належать:

- 1) неухильно дотримуватись положень Конституції України, законів України та інших нормативно-правових актів, що регулюють діяльність поліції, та присяги поліцейського;

2) професійно виконувати свої посадові обов'язки відповідно до вимог нормативно-правових актів, трудових (функціональних) обов'язків, наказів керівництва;

3) поважати і не порушувати права і свободи людини;

4) надавати невідкладну, особливо долікарську та медичну допомогу особам, які постраждали внаслідок злочинів, нещасних випадків, а також особам, які опинилися в безпорадному або небезпечному для життя чи здоров'я стані;

5) зберігати в обмеженому доступі інформацію, яка стала йому відома у зв'язку з виконанням службових обов'язків;

6) повідомляти безпосереднього керівника про обставини, що перешкоджають продовженню служби в поліції або збереженню займаної посади [18].

Службова дисципліна також зобов'язує поліцейського:

- дотримуватись законодавства, неухильно виконувати вимоги присяги працівника органів внутрішніх справ України, статуту і наказів начальників;

- охороняти та захищати від протиправних посягань життя, здоров'я, права і свободи громадян, власність, довкілля, інтереси суспільства і держави;

- поважати людську гідність, виявляти турботу про громадян і бути готовим у будь-який момент їм допомогти;

- дотримуватися правил професійної та службової етики;

- охороняти державну таємницю;

- у службовій діяльності бути чесним, об'єктивним і незалежним від будь-якого впливу громадян, їх об'єднань та інших юридичних осіб;

- зносити всі труднощі та обмеження, пов'язані зі службою;

- постійно підвищувати свій професійний та культурний рівень;

- сприяти начальникам у зміцненні службової дисципліни, забезпеченні законності та статутного порядку;

- виявляти повагу до співробітників та інших громадян, бути ввічливим, дотримуватись правил внутрішнього розпорядку, носити встановлену форму одягу, вітатися та етикету;

- гідно і з честю поводитися у вільний від роботи час, бути прикладом у забезпеченні громадського порядку, припиняти протиправні дії осіб, які їх вчиняють;

- охороняти та зберігати в справному стані вогнепальну зброю, спеціальні засоби, вироби та спорядження, передані йому в користування.

У разі виявлення порушень закону, зловживань чи інших правопорушень у службовій діяльності особа рядового чи вищого складу зобов'язана вжити заходів до припинення цих порушень і доповісти про це безпосередньому чи вищестоящому керівнику [16].

Обов'язковою умовою ефективності державного управління є дисциплінованість, що розуміється як точне й послідовне дотримання членом колективу порядку. Таким чином, дисципліна є одним із фундаментальних блоків, які регулюють поведінку поліцейського.

Спрямована на підтримку впорядкованості суспільних відносин, дисципліна — це точне й послідовне дотримання встановлених правовими нормами певних соціальних правил, які визначають правила поведінки в суспільстві та державі.

По-перше, дисципліна забезпечує підтримку та забезпечення узгоджених і впорядкованих соціальних відносин. Ця функція посилюється юридичною відповідальністю та громадським контролем.

Таким чином, дисципліна визначається як важлива умова функціонування суспільства і держави в цілому. Це проявляється через особливі форми взаємодії суб'єктів дисциплінарних правовідносин, які спрямовані насамперед на неухильне дотримання загальноприйнятих у суспільстві та обов'язкових для всіх його учасників вимог.

У науковій літературі термін «дисципліна» розуміється як невід’ємний елемент поняття законності, функціонування якого можливе лише за умови поваги до останньої всіма фізичними та юридичними членами суспільства.

Будь-які обмеження практичного розуміння поняття дисципліни встановлюються і обмежуються лише рамками закону.

Дисципліна поєднує в собі законність і правопорядок, а це, в свою чергу, завдяки належному рівню сприяє функціонуванню правомірної поведінки в суспільстві, а отже, і в державі загалом.

Під службовою дисципліною поліцейського слід розуміти неухильне дотримання поліцією положень Конституції України, міжнародних договорів, згода на обов’язковість яких надана Верховною Радою України, норм нормативно-правових актів, у тому числі актів Президента України та Кабінету Міністрів України, накази Національної поліції України, МВС України, присяга поліцейського, накази керівників.

Під час своєї професійної діяльності поліцейський зобов’язаний дотримуватись чинного в Україні законодавства. Міжнародні договори (конвенції, угоди, пакти тощо) після підписання уповноваженою особою від України стають частиною національного законодавства лише після їх ратифікації [16].

Відповідно 19 статті Закону України «Про міжнародні договори» Україна на добровільній основі може приєднатись чи підписати міжнародний договір. Після цього держава зобов’язана імплементувати положення цього договору у національне законодавства та у подальшому їх виконувати.

У випадку після підписаного Україною міжнародного договору, який набрав чинності в установленому порядку, починають діяти інші правила, ніж ті, що передбачені у відповідному акті законодавства України.

Одним з основних принципів на якому будується діяльність Національної поліції є законність[21].

Таким чином поліцейський діє тільки на підставі та у спосіб передбачений Конституцією України та іншими законодавчими актами[23].

Підстави для порушення працівником поліції чинного законодавства не існує. Як то, наприклад службова, політична, економічна та інша доцільність. Відповідно при отриманні явно злочинного наказу чи розпорядження працівник поліції не повинен його виконувати.

Стаття 41 Кримінального кодексу України передбачає, що у випадку, якщо працівник поліції не усвідомлював або не міг усвідомлювати злочинного характеру наказу чи розпорядження, то за діяння, вчинене з метою виконання такого наказу чи розпорядження, відповідальності підлягає тільки особа, що віддала злочинний наказ чи розпорядження[7].

Наказ чи розпорядження можуть бути визнані правомірними якщо:

- наказ або розпорядження були віддані відповідною особою;
- здійснені з дотриманням відповідного порядку;
- винесені у межах службових повноважень;
- за своїм змістом не суперечать положенням чинного законодавства та

не пов'язані з порушенням чи обмеженням конституційних прав та свобод людини і громадянина.

Одже необхідною умовою якісного виконання покладених на Національну поліцію України завдань є дотримання службової дисципліни. Для цього має бути забезпечена якісна службова підготовка поліцейських. Порядок планування, проведення, реєстрації занять, контролю знань, умінь та навичок особового складу підрозділів Національної поліції України визначено Положенням про організацію службового навчання працівників Національної поліції України [15].

Тому основним завданням підготовки офіцерів є вдосконалення рівня умінь і навичок, а також професійних умінь і якостей поліцейських з метою забезпечення професійного виконання покладених на поліцейських завдань із захисту прав і свобод людини, боротьби зі злочинністю, підтримки громадського порядку і безпеки [11, С.121].

2. Права та обов'язки працівників Національної поліції

Забезпечення дотриманням службової дисципліни поліцейськими забезпечується шляхом визначення їх прав та обов'язків під час несення служби, в тому числі на поліцейських розповсюджується дія закону України «Про запобігання корупції»[17].

Окрім того встановлені правові гарантії професійної діяльності поліцейських.

Тож зупинимося більш детально на розгляді прав та обов'язків працівників Національної поліції.

Конституція та закони України визначають права поліцейського та порядок їх реалізації, таким чином реалізується захит поліцейського державою на практиці.

Тільки виключно у випадках, передбачених законом можливі обмеження прав поліцейського.

Під час виконання службових обов'язків поліцейський має право:

- 1) поваги до особистості, справедливе ставлення керівників, колег та інших осіб;
- 2) вимагати письмового фіксування кола посадових (функціональних) обов'язків за відповідною посадою та створення необхідних умов для їх виконання;
- 3) приймати рішення або брати участь у їх підготовці в межах, визначених посадовими (функціональними) обов'язками;
- 4) доступ до службової інформації, необхідної для виконання посадових обов'язків;
- 5) на заохочення, підвищене грошове забезпечення з урахуванням результатів службової діяльності та рівня кваліфікації;
- 6) захист персональних даних, наданих Національній поліції України та її територіальним органам;

7) знайомитися з матеріалами особової справи, висновками проведеного щодо нього службового розслідування, а також долучати свої пояснення;

8) виготовлення копій матеріалів особових справ, висновків службових розслідувань за допомогою технічних засобів з урахуванням обмежень, передбачених Кримінальним процесуальним кодексом України, законами України "Про охорону персональних даних", "Про державну таємницю" та інші закони;

9) на неупереджений розгляд скарг, поданих на його рішення, дії чи бездіяльність, а також на неупереджений розгляд поданих ним скарг, у тому числі на рішення, дії чи бездіяльність його керівників;

10) на правову допомогу та захист своїх прав під час розгляду скарг або проведення службових розслідувань;

11) на захист від кримінального переслідування у разі повідомлення про злочини, вчинені керівництвом та працівниками Національної поліції України;

12) забезпечити спеціальними засобами безпеки з урахуванням специфіки служби [16].

Під час виконання службових обов'язків працівник Національної поліції України має право на самоповагу та ввічливе ставлення з боку колег та вищого керівництва.

Крім того працівник поліції під час виконання своїх повноважень має право вимагати від керівництва створення належних умов щодо їх професійного виконання, тобто мати доступ до службової інформації, використовувати спеціальні засоби з урахуванням особливостей служби. Професійні права працівника поліції забезпечуються можливістю за час несення служби мати право бути переміщеним на вищу чи іншу посаду, отримувати просування у посаді. Крім того мати право на збільшення грошового забезпечення з урахуванням результатів службової діяльності та рівня професійної підготовки працівника поліції. Персональні дані працівника поліції, що були передані у розпорядження та зберігання відповідним відділам Національній поліції повинні бути захищені відповідно до законодавства. У

випадку проведення службового розслідування працівник поліції має право на ознайомлення та копіювання відповідно до норм чинного законодавства матеріалів своєї особової справи та висновків службового розслідування проведеного стосовно нього, долучати до нього свої пояснення.

Поліцейський виконуючи свої службові повноваження має право на об'єктивний розгляд скарг, що подані на його рішення, дії, або бездіяльність. Крім того неупередженому та об'єктивному розгляду підлягають подані працівником поліції скарги на рішення чи бездіяльність його керівників.

Під час розгляду скарг або проведення службових розслідувань поліцейський має право на належну правову допомогу та захист своїх законних прав та інтересів.

Під час здійснення своєї професійної діяльності та виявлених фактах правопорушень іншими поліцейськими, має право на захист від переслідування в разі повідомлень про незаконні випадки.

Реалізація службової дисципліни на практиці означає, що поліцейський зобов'язаний добросовісно служити народу України та бути вірним Присязі поліцейського, знати та дотримувати норм чинного законодавства, виконувати накази керівників, дотримуватись правил особистої безпеки.

Працівник поліції зобов'язаний поважати та не порушувати права людини, у тому числі інших працівників поліції; уникати створення своїми діями перешкод у діяльності правоохоронців, дотримуватись правил носіння поліцейського однострою; постійно працювати над підвищенням рівня свого професійного рівня; запобігати правопорушенням, вживати заходи, щодо їх усунення; зберігати у належному стані зброю, спеціальні заходи та службове майно. Категорично забороняється перебувати на службі у стані алкогольного чи наркотичного сп'яніння.

Правове забезпечення діяльності поліцейського дозволяє налагодити ефективні стосунки між громадянином і поліцейським. Важливо розуміти, що ця взаємодія є одним із головних факторів забезпечення дотримання поліцейськими службової дисципліни та послідовного виконання службових

обов'язків. Зі свого боку законодавці доклали максимум зусиль, щоб ця взаємодія була налагоджена на всіх рівнях поліцейської діяльності.

Але незважаючи на це, питання типової класифікації обов'язків правоохоронців потребує подальшого дослідження та уточнення.

Щодо визначення теми обов'язків у науковій літературі, як правило, виділяється загально-правове розуміння цього поняття.

Якщо говорити про загальносоціальний зміст, то в даному випадку обов'язок розуміється як поведінка людини, необхідність якої визнається суспільством у цілому[12, с. 91].

Тобто ця поведінка об'єктивно зумовлена потребами існування та розвитку суспільства і стає перешкодою для свавілля та анархії.

У нашому випадку більший інтерес становить правове розуміння поняття обов'язку. У науковій літературі зустрічаємо визначення, що юридичні обов'язки є офіційною мірою певної поведінки, причому обов'язки поділяються на конституційні та ті, що визначені певним законодавством.

Із чинного законодавства випливає, що основним обов'язком працівника поліції є служіння інтересам Українського народу, забезпечення його безпечного існування та розвитку шляхом захисту особистих, групових і загальних суспільних прав і законних інтересів, боротьби зі злочинністю та забезпечення належного рівень громадської безпеки та громадської дисципліни в країні, що є логічним продовженням основного обов'язку поліцейського, відбивається і на службових обов'язках поліцейського.

Закон «Про Національну поліцію України» зобов'язує поліцейських неухильно дотримуватись положень Конституції України, законів України, «присяги поліцейського» та інших нормативно-правових актів, що регулюють діяльність поліцейських.

Важливим обов'язком поліцейського чи іншої особи, яка проживає в Україні, є обов'язок поважати Конституцію України та закони України, не посягати на права і свободи, честь і гідність інших осіб, що закріплено ч. 1 ст. 68 Конституції України [6, С. 72].

3. Заохочення та дисциплінарна відповідальність працівників Національної поліції

Ключовим чинником будь-якої соціальної системи є людський фактор, тому вкрай важливо підпорядковувати його поточним потребам професійної діяльності. Це особливо важливо розуміти в контексті виконання поліцейськими своїх професійних повноважень. Адже основою поліцейської діяльності є прийняття та виконання кожним поліцейським рішень, пов'язаних із забезпеченням прав і свобод громадян.

У цьому контексті надзвичайно важливого значення набуває правове регулювання питань, які безпосередньо пов'язані з підготовкою особового складу органів Національної поліції. Незважаючи на всі проведені реформи, порушення службової дисципліни поліцейськими залишається болючою проблемою, адже факти корупції, порушення прав громадян та інші негативні фактори непоодинокі.

Зазначені обставини негативно впливають на виконання поліцейськими своїх професійних обов'язків, що, насамперед, проявляється у погіршенні довіри громадян до національної поліції. Підривається авторитет не лише національної поліції, а й органів державної влади загалом.

Важливо розуміти, що фактором, що сприяє правоохоронній діяльності та дисципліні, є своєчасне виявлення поліцейськими осіб, які вчинили дисциплінарні проступки, та притягнення їх до відповідальності, що в свою чергу забезпечується своєчасним офіційним розслідуванням. висока якість розкритих фактів дисциплінарні проступки працівників поліції.

Враховуючи вищевикладене, можна сказати, що механізм дисциплінарного заохочення та притягнення до відповідальності є дієвим механізмом регулювання дотримання поліцейськими службової дисципліни.

Відповідно до Дисциплінарного статуту Національної поліції України заохочення визначається як засіб підтримання службової дисципліни, який

полягає у винагороді поліцейського за якісне виконання службових обов'язків, а також за інші заслуги перед державою і суспільством.

До поліцейських можуть застосовуватися такі види заохочення:

- 1) дострокове зняття дисциплінарного стягнення;
- 2) включення до почесної ради;
- 3) заохочення грошовою винагородою;
- 4) заохочення цінним подарунком;
- 5) надання додаткових оплачуваних відпусток тривалістю не більше п'яти днів;
- 6) заохочення відомчими заохочувальними відзнаками Національної поліції України;
- 7) заохочення відомчими заохочувальними відзнаками МВС України;
- 8) дострокове присвоєння чергового спеціального звання;
- 9) присвоєння спеціального розряду, на один розряд вище від передбаченого за штатною посадою;
- 10) заохочення відомчою заохочувальною відзнакою МВС України «Вогнепальна зброя»;
- 11) заохочення відомчою заохочувальною відзнакою МВС України «Холодна зброя».

Крім того, Дисциплінарний статут Національної поліції України деталізує права керівників щодо застосування заохочень:

1. Міністр внутрішніх справ може застосувати наступні заохочення:
 - 1) грошова винагорода;
 - 2) дорогоцінний подарунок;
 - 3) відомчі заохочення МВС України;
 - 4) відомча заохочувальна відзнака МВС України «Вогнепальна зброя»;
 - 5) відомча заохочувальна відзнака МВС України «Холодна зброя».
2. Голова Національної поліції України має право застосовувати заохочення, передбачені цим Статутом, до всіх поліцейських, за винятком відомчих заохочень МВС України.

3. Інші керівники поліції застосовують заохочення до підлеглих у межах повноважень, наданих їм Головою Національної поліції України.

4. Ректори вищих навчальних закладів зі специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, у межах повноважень, наданих їм Міністром внутрішніх справ України, застосовують заходи заохочення до підлеглих.

5. Керівник, не уповноважений на застосування заохочень, має право перед уповноваженим керівником клопотати або подати подання про заохочення підлеглого.

Загальний порядок застосування заохочень відповідно до Дисциплінарного статуту Національної поліції України передбачає:

1. Заохочення поліцейських застосовуються на підставі сукупної оцінки професійних якостей, досягнень службової діяльності, ступеня службової активності, ініціативності та стану дотримання службової дисципліни на підставі клопотання на заохочення.

2. У поданні про заохочення зазначаються конкретні заслуги поліцейського, які стали підставою для подання до нього подання про заохочення.

3. Підлеглим забороняється вносити пропозицію про заохочення свого начальника.

4. Заохочення поліцейського оформляється письмовим наказом. Зміст наказу доводиться до відома особового складу відповідного органу поліції та доводиться до відома поліцейського, який заохочується.

5. Підстави звернення до заохочення поліцейських, порядок вручення заохочення, розгляду матеріалів і порядок прийняття рішення про заохочення або про відмову в заохоченні, опис заохочення, порядок його виплата, а також позбавлення та зняття визначаються положенням про заохочення, яке затверджується Міністерством внутрішніх справ України.

6. Рішення про заохочення поліцейського, прийняте з порушенням встановленого порядку або на підставі недостовірної інформації, підлягає

скасуванню, а виданий об'єкт заохочення - скасуванню. У разі відсутності предмета заохочення його вартість відшкодовується в порядку, встановленому законодавством.

7. Рішення про скасування підвищення поліцейського з підстав, визначених цією статтею, приймається уповноваженим керівником за результатами проведеного в установленому порядку службового розслідування.

Деякі види заохочень відповідно до Дисциплінарного статуту Національної поліції України мають певні особливості їх застосування.

1. Поліцейський, на якого накладено дисциплінарне стягнення, може бути заохочено лише шляхом дострокового зняття дисциплінарного стягнення, але не раніше ніж через три місяці з дня видання наказу про застосування дисциплінарного стягнення, крім випадків про заохочення такого поліцейського державними нагородами.

2. Дострокове зняття дисциплінарного стягнення застосовується, якщо воно виконало свою виховну функцію і своїм ставленням до служби та поведінкою поліцейський довів своє виправлення. Одночасно може бути знято лише одне дисциплінарне стягнення.

3. Дострокове зняття дисциплінарного стягнення поліцейського, якому оголошено догану, не застосовується.

4. Заохочення у вигляді грошової винагороди може застосовуватися до поліцейського як окремий вид заохочення або одночасно з відомчою заохочувальною відзнакою Національної поліції України або МВС України.

5. Дострокове присвоєння чергового спеціального звання здійснюється відповідно до вимог Закону України "Про Національну поліцію" та може застосовуватися до поліцейського, який має стаж служби в поліції не менше п'яти років.

6. До поліцейського, який отримав заохочення у вигляді дострокового присвоєння іншого спеціального звання, цей вид заохочення може бути застосовано повторно не раніше ніж через три роки, крім випадків

застосування окремого виду заохочення до працівників поліції за мужність і героїзм, виявлені під час рятування життя громадян або затримання особливо небезпечних злочинців.

Під час воєнного стану заохочення у вигляді присвоєння чергового спеціального звання поліцейському можуть застосовуватися без дотримання строків, визначених частиною п'ятою цієї статті та абзацом першим цієї частини, підполковнику поліції, у тому числі з голови Національної поліції України та спеціального звання полковника поліції - керівника Національної поліції України за погодженням з Міністром внутрішніх справ України.

7. Відомчою заохочувальною відзнакою МВС України "Вогнепальна зброя" та відомчою заохочувальною відзнакою МВС України "Холодна зброя" нагороджуються працівники поліції за особливі заслуги у сфері забезпечення національної безпеки, а також заохочувальну відзнаку МВС України. розкриття особливо тяжких злочинів, затримання особливо небезпечних озброєних злочинців, прояв честі, мужності та самопожертви під час рятування життя громадян під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій та в особливий період. Облік, зберігання, транспортування, використання та застосування зброї здійснюються відповідно до законодавства. Забороняється віднесення відомчого заохочення до інших суб'єктів або його відчуження. За порушення службової дисципліни поліцейські незалежно від займаної посади та спеціального звання несуть дисциплінарну відповідальність згідно з цим Статутом.

2. За вчинення адміністративних правопорушень поліцейські несуть дисциплінарну відповідальність згідно з цим Статутом, за винятком випадків, передбачених Кодексом України про адміністративні правопорушення.

3. Поліцейські, притягнуті в установленому порядку до адміністративної, кримінальної чи цивільно-правової відповідальності, можуть бути одночасно притягнуті до дисциплінарної відповідальності згідно з цим Статутом [16].

Важливим важелем підтримання службової дисципліни є механізм дисциплінарної відповідальності.

У сучасній юридичній науці немає єдиного підходу до визначення змісту поняття дисциплінарної відповідальності. Можна виділити дві позиції науковців у цьому питанні.

Таким чином, перша група вчених бере за основу негативне розуміння відповідальності як негативних наслідків для особи, винної у вчиненні злочину.

Зокрема, К. Коваленко зазначає, що дисциплінарна відповідальність – це застосування до винного працівника дисциплінарних стягнень у вигляді різного роду обмежень особистого чи організаційного характеру в порядку та на умовах, передбачених законодавством про працю, дисциплінарних стягнень у виді різних видів обмежень особистого або організаційного характеру [4, С.8-9].

Також інший науковець В. Кузнецов визначає дисциплінарну відповідальність як передбачений нормами дисциплінарного законодавства особливий правовий статус порушника та посадових осіб, яким надано дисциплінарну владу, який полягає в обов'язку порушника відповідати за вчинене правопорушення та, отже, обов'язок службової особи витребувати від правопорушника скаргу на таку поведінку та застосувати відповідні заходи правового впливу, передбачені законом [8, С.12-13].

Також можна зазначити, що науковці розглядають дисциплінарну відповідальність як один із видів юридичної відповідальності, який включає обов'язок працівника відповідати перед уповноваженим органом за свій проступок, який виявляється у невиконанні або неналежному виконанні працівником своїх обов'язків. виконання доручених йому робіт або службових завдань і несе дисциплінарні стягнення, передбачені законом [17, С.92].

Іноді науковці, тлумачачи та визначаючи зміст поняття дисциплінарної відповідальності, виходять з її подвійного позитивного та негативного характеру. Тому вчені рекомендують, окрім методів примусу та переконання,

враховувати трудові досягнення працівника як правову підставу для заохочення [23, С.91].

Підсумовуючи, приходимо до висновку, що провідні правознавці загалом відзначають подвійну природу дисциплінарної відповідальності — позитивну та негативну. Тому дисциплінарні стягнення, як і заохочення, однаково позитивно впливають на підвищення службової дисципліни працівників Національної поліції.

Позитивним аспектом можна вважати переважно стимулювання правомірної соціально активної поведінки та її важливу організаційно-мобілізуючу роль у досягненні поставленої мети [27, С.11].

Отже, притягнення до дисциплінарної відповідальності у разі застосування заходів заохочення до силовиків є позитивним стимулом для належного виконання ними службових обов'язків; у разі виявлення вини у вчиненні дисциплінарного проступку це є негативним стимулом для забезпечення правопорядку.

Дисциплінарний статут детально роз'яснює види дисциплінарної відповідальності та обставини її настання.

Так, дисциплінарним проступком визнається протиправне злочинне діяння чи бездіяльність поліцейського, що полягає в порушенні ним службової дисципліни, невиконанні чи неналежному виконанні поліцейським чи виході за їх межі, порушенні обмежень і заборон, визначених відповідно до закону для працівників поліції, а також при вчиненні дій, що підривають авторитет поліції [16].

Дисциплінарне стягнення - це засіб підтримання службової дисципліни, який застосовується за вчинення дисциплінарного проступку з метою виховання поліцейського, який його вчинив, до беззаперечного дотримання службової дисципліни, а також з метою запобігання вчиненню нових дисциплінарних проступків.

Дисциплінарні стягнення є індивідуальними і не застосовуються до поліцейського, вину якого у вчиненні дисциплінарного проступку конкретно

не встановлено або який діяв у стані крайньої необхідності чи необхідної оборони.

До поліцейських відповідно до Дисциплінарного статуту Національної поліції України можуть бути застосовані такі види дисциплінарних стягнень:

- 1) спостереження;
- 2) догана;
- 3) сувора догана;
- 4) повідомлення про неповну службову відповідність;
- 5) пониження в одному званні зі спеціального звання;
- 6) втрата посади;
- 7) звільнення зі служби в поліції.

До курсантів (слухачів), які навчаються у вищих навчальних закладах з особливими умовами навчання, які готують поліцейських, крім видів дисциплінарних стягнень, зазначених у цій статті, застосовуються дисциплінарні стягнення у вигляді відсторонення від служби - до п'яти нарядів.

Важливо, що застосування до поліцейського інших видів дисциплінарних стягнень, не передбачених цим Статутом, заборонено..

В порівнянні з видами дисциплінарних стягнень в інших країнах світу, відмічаємо, що в цілому стігнення мають схожі риси, іноді а зарубіжних країнах (наприклад США) застосовуються такий вид дисциплінарного стгнення, як грошовий штраф [3, С. 206]

За всіма можливими фактами дисциплінарних проступків проводиться службове розслідування.

Службове розслідування - це діяльність зі збирання, перевірки та оцінки матеріалів і відомостей про дисциплінарне правопорушення поліцейського.

Службове розслідування проводиться з метою своєчасного, всебічного та об'єктивного з'ясування всіх обставин вчинення поліцейським дисциплінарного проступку, встановлення причин та умов його вчинення, вини, ступеня тяжкості дисциплінарного проступку, розміру заподіяної

шкоди, а також готує пропозиції щодо усунення причин вчинення дисциплінарного проступку.

Водночас важливо розуміти, що факт вчинення поліцейським дисциплінарного проступку не завжди є підставою для службового розслідування. Дійсно, першочерговим і безпосереднім завданням службового розслідування є встановлення об'єктивного факту вчинення дисциплінарного проступку, однак, як свідчить практика, такий факт не завжди можна встановити. Адже за такої високої ймовірності встановлення дисциплінарного проступку в ході службового розслідування можна встановити віддаленість врегулювання дисциплінарного проступку.

Надзвичайно важливим питанням організації службового розслідування щодо працівника Національної поліції України є усунення всіх можливих факторів, які можуть зашкодити встановленню об'єктивних фактів та негативно вплинути на його оперативність та ретельність. У цьому контексті одним із ключових заходів є механізм відсторонення поліцейського від виконання безпосередніх обов'язків на час проведення службового розслідування.

Поняття службового розслідування не можна повноцінно дослідити без визначення змісту поняття – дисциплінарне провадження [3].

Серед провідних науковців немає єдиного підходу до визначення змісту цього поняття. Основна відмінність полягає в тому, що група науковців звертає увагу на чистий результат дисциплінарного провадження, тобто притягнення до дисциплінарної відповідальності. Інша група дослідників, навпаки, поєднує у визначенні цього поняття як процедуру, так і її результат, не враховуючи встановлення вини поліцейського як необхідної умови для притягнення до дисциплінарної відповідальності [14, С.5].

Третя група авторів відносить дисциплінарне провадження до процесуальних дій, спрямованих як на притягнення поліцейського до дисциплінарної відповідальності, так і на заохочення у разі позитивних наслідків виконання поліцейським своїх професійних обов'язків.

Службове розслідування призначається письмовим наказом керівника, якому надано право застосовувати дисциплінарні стягнення поліції.

Підставою для призначення службового розслідування є заяви, скарги та повідомлення громадян, посадових осіб, інших працівників правоохоронних органів, засобів масової інформації (далі - повідомлення), повідомлення про вчинення правопорушення з ознаками дисциплінарного проступку або виявлення безпосереднього. доведення поліцейським ознак такого правопорушення за наявності достатніх даних, що вказують на ознаки дисциплінарного проступку.

У разі надходження до поліції матеріалів про вчинення поліцейським адміністративного правопорушення, складених у порядку, визначеному Кодексом України про адміністративні правопорушення, службове розслідування та постанова про притягнення до відповідальності не призначається, проводиться уточнення. на основі цих матеріалів.

Службове розслідування проводиться на засадах неупередженості та рівності всіх працівників поліції перед законом, незалежно від займаної посади, спеціального звання, державних нагород і заслуг перед державою.

У разі вчинення поліцейським більше двох дисциплінарних порушень проводиться службове розслідування. У разі вчинення поліцейським під час службового розслідування іншого дисциплінарного проступку розпочинається нове службове розслідування.

У разі надходження скарги на рішення, дії чи бездіяльність поліцейського, щодо якого вже проводиться службове розслідування, ця скарга додається до матеріалів службового розслідування.

У разі надходження скарги на рішення, дії чи бездіяльність поліцейського, щодо яких є висновок дисциплінарної комісії, така скарга не розглядається, крім випадків, коли вони містять відомості, які не досліджувалися під час службового розслідування. Про відмову в розгляді скарги повідомляється заявнику протягом десяти днів.

Порядок проведення службових розслідувань у Національній поліції України встановлюється Міністерством внутрішніх справ України [16].

Також у Порядку проведення службового розслідування Національної поліції України (п. 1 розділу V) зазначено, що проведення службового розслідування визначається як діяльність дисциплінарної комісії щодо збору, перевірки та оцінки матеріалів та інформації про дисциплінарний проступок поліцейського. Метою службового розслідування є своєчасне, всебічне та об'єктивне з'ясування всіх обставин його вчинення, встановлення підстав та умов вчинення дисциплінарного проступку з метою підготовки пропозицій щодо усунення підстав вчинення дисциплінарного проступку [19].

Службове розслідування, як необхідний елемент дисциплінарного провадження, відноситься до адміністративно-процесуальної діяльності, яку здійснює дисциплінарна комісія - спеціально уповноважений орган.

До особливостей службового розслідування можна віднести те, що воно ґрунтується на інформації про можливе вчинення поліцейським дисциплінарного проступку; за такими критеріями: своєчасність, повнота, об'єктивність та неупередженість.

Своєчасне проведення службового розслідування полягає у своєчасному його призначенні, тобто негайно після отримання інформації про дисциплінарний проступок, а не лише як умови дотримання строків його проведення, передбачених Дисциплінарним статутом Національної поліції України. Повнота виявляється у повному викладенні всіх фактів щодо дисциплінарного проступку поліцейського. Об'єктивність полягає в неупередженому ставленні членів дисциплінарної комісії до особи поліцейського, достовірності зібраної інформації.

Дисциплінарні комісії проводять службові розслідування у разі порушення службової дисципліни поліцейським.

Дисциплінарні комісії утворюються з поліцейських які мають відповідні знання та досвід, необхідні для ефективного проведення службового розслідування. Для більш професійної роботи дисциплінарної комісії бажано,

щоб головою комісії обов'язково була людина, яка має юридичну освіту. Хоча чинне законодавство наразі стосовно цього питання не встановлює жодних обмежень.

До складу дисциплінарних комісій можуть входити також громадяни, які користуються бездоганною репутацією, високими професійними і моральними якостями та громадським авторитетом.

Надзвичайно важливою є участь громадян у роботі дисциплінарних комісій. Адже це умова, яка зміцнює та поглиблює рівень взаємодії Національної поліції України з населенням. Крім того, таким чином забезпечується належний рівень громадського контролю в системі державних органів. Така взаємодія є необхідною умовою вдосконалення та вдосконалення виконання професійних обов'язків поліцейськими.

Забороняється включати до складу дисциплінарної комісії осіб, підпорядкованих поліцейському, щодо якого призначено службове розслідування, осіб, які сприяли вчиненню або приховуванню дисциплінарного проступку, та осіб, зацікавлених у результатах розслідування. За таких обставин член дисциплінарної комісії зобов'язаний негайно повідомити про це керівника, який призначив перевірку.

Кожен працівник правоохоронного органу відповідно до своїх повноважень зобов'язаний сприяти проведенню службового розслідування.

Посадові особи, які перешкоджають діяльності дисциплінарної комісії, притягуються до відповідальності в установленому законом порядку.

Порядок утворення дисциплінарних комісій та їх повноваження визначаються Міністерством внутрішніх справ України.

У разі проведення службового розслідування щодо заступників Голови Національної поліції України або керівників територіальних органів Національної поліції України до складу дисциплінарної комісії можуть входити працівники Міністерства внутрішніх справ України.

Уповноважений член дисциплінарної комісії, яка проводить службове розслідування, має право:

1) отримати пояснення обставин справи від поліцейського, щодо якого ведеться службове розслідування, та інших осіб;

2) одержувати необхідні документи або їх копії від органів, установ, органів міліції та їх підрозділів чи на вимогу інших органів державної влади та місцевого самоврядування і долучати їх до справи;

3) отримувати консультації спеціалістів з питань службового розслідування.

За рішенням керівника, який призначив службове розслідування, справа може бути розглянута дисциплінарною комісією на відкритому засіданні. У такому разі поліцейський, який притягується до відповідальності, повинен бути письмово повідомлений не пізніше як за три дні до часу, дати та місця розгляду справи дисциплінарною комісією.

У разі перебування поліцейського поза службою дисциплінарна комісія викликає його на засідання комісії. Повістка надсилається рекомендованим листом з повідомленням на адресу місця проживання поліцейського, яка вказана в його особовій справі. Виклик надсилається для того, щоб викликаний поліцейський мав не менше двох днів для з'явлення на засідання дисциплінарної комісії.

Підтвердженням отримання або неотримання повістки про виклик до міліції є отримання органом службових розслідувань поштового повідомлення про вручення чи відмову в одержанні такої повістки або повернення поштового відправлення з відміткою про невручення.

Поліцейський, який не може бути присутнім на засіданні дисциплінарної комісії з поважних причин, зобов'язаний повідомити про це дисциплінарну комісію не пізніше як за день до призначеного часу та надати підтверджуючі документи.

Якщо поліцейський, викликаний у порядку, передбаченому цією статтею, на засідання дисциплінарної комісії не з'явився і не повідомив причини неприбуття, він вважається повідомленим належним чином. У цьому випадку засідання дисциплінарної комісії проводиться без його участі.

За результатами службового розслідування дисциплінарна комісія приймає рішення у формі висновку.

Службове розслідування проводиться і має бути закінчено не пізніше одного місяця з дня його призначення керівником.

У разі необхідності на підставі вмотивованого письмового звіту (доповідної записки) голови дисциплінарної комісії, утвореної для проведення службового розслідування, його строк може бути продовжено наказом керівника, який призначив службове розслідування, або його безпосереднього керівника, але не більше місяця. При цьому загальний строк службових розслідувань не може перевищувати 60 календарних днів.

Документально підтверджений час перебування поліцейського, щодо якого проводиться службове розслідування, у відрядженні, на лікарняному (у період тимчасової непрацездатності) чи у відпустці не зараховується до строку службового розслідування.

Службове розслідування вважається закінченим у день затвердження висновку за результатами службового розслідування виконавцем, який призначив службове розслідування, або особою, яка його замінює. Якщо строк проведення службового розслідування припадає на вихідний або інший неробочий день, останнім днем строку є перший наступний за ним робочий день[16].

Відсторонення поліцейського від виконання службових обов'язків (посад) є тимчасовим заходом на час проведення службового розслідування і може бути застосовано до поліцейського у разі, якщо обставини виявленого дисциплінарного проступку унеможливають його або іншу особу. поліцейського для виконання службових (функціональних) обов'язків, а також якщо виконання поліцейським службових (функціональних) обов'язків перешкоджає встановленню обставин виявленого дисциплінарного проступку.

Відсторонення поліцейського від виконання службових обов'язків (посади) оформляється письмовим наказом керівника, до повноважень якого належить призначення на посаду та звільнення поліцейського, і не може

перевищувати встановленого строку проведення службового розслідування. або зазначені в рішенні суду.

Поліцейський має право ознайомитися та отримати копію наказу про відсторонення від виконання службових обов'язків (посади).

Відсторонення поліцейського від виконання службових обов'язків (посади) без письмового наказу керівника допускається у разі прибуття на роботу в стані алкогольного сп'яніння або в стані, викликаному вживанням наркотичних чи інших одурманюючих речовин. засобів або під впливом засобів, що знижують пильність і швидкість реакції, та відмови поліцейського від проходження огляду в установленому порядку на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або вживання засобів, що знижують увагу та швидкість реакції.

Відсторонення поліцейського від виконання службових обов'язків (посади) у разі вчинення корупційного правопорушення або злочину, пов'язаного з корупцією, здійснюється відповідно до Закону України «Про запобігання корупції».

Поліцейський, якому повідомлено про підозру у вчиненні злочину під час здійснення службової діяльності, підлягає відстороненню від виконання службових обов'язків (доручень) у встановленому законом порядку.

На час відсторонення поліцейського від виконання службових обов'язків (посади) вилучаються службове посвідчення поліцейського, спеціальний жетон, службова вогнепальна зброя та спеціальні засоби.

Під час відсторонення від виконання службових обов'язків (посади) поліцейський зобов'язаний перебувати на робочому місці, визначеному керівником, до повноважень якого належить призначення на посаду та звільнення поліцейського, та сприяти проведенню службового розслідування.

Під час службового розслідування поліцейський має право на захист, який полягає у наданні йому можливості надати письмові пояснення щодо обставин вчинення ним дисциплінарного проступку та докази правомірності його дій.

Поліцейський має право:

- 1) давати пояснення, пред'являти відповідні документи і матеріали щодо розслідуваних обставин;
- 2) подавати клопотання про вилучення та долучення до матеріалів слідства нових документів, отримання додаткових пояснень від осіб, які мають відношення до справи;
- 3) ознайомлення з матеріалами, зібраними під час службового розслідування, виготовлення з них копій за допомогою технічних засобів з урахуванням обмежень, передбачених Кримінальним процесуальним кодексом України, законами України "Про захист персональних даних", "Про Державна таємниця» та інші закони;
- 4) пред'являти обвинувачення щодо дій осіб, які проводять службові розслідування;
- 5) користуватися правовою допомогою.

Поліцейський має право відмовитися від дачі пояснень. Факт такої відмови встановлюється шляхом складання акта, який підписується членом дисциплінарної комісії, присутнім під час відмови, та іншими особами, присутніми під час відмови.

Отримання пояснень від поліцейського, який перебуває в стані алкогольного, наркотичного чи токсичного сп'яніння, не допускається, а має бути відкладено до його одужання.

Отримання пояснень від діючого або патрульного поліцейського здійснюється лише після закінчення ним патрульної служби або його заміни іншим поліцейським.

Якщо поліцейський знаходиться поза службою, дисциплінарна комісія викликає його для пояснення. Повістка для надання пояснень надсилається рекомендованим листом з повідомленням за місцем проживання поліцейського, яке зазначено в його особовій справі.

Для надання пояснень надсилається повістка з тим, щоб у викликаного поліцейського було не менше двох днів для явки на засідання дисциплінарної комісії.

Підтвердженням отримання або неотримання виклику до поліції для надання пояснень є отримання органом розслідування поштового повідомлення про вручення або відмову в отриманні такого виклику або повернення поштового відправлення з позначкою про невручення.

Поліцейський, який не може прибути для пояснення з поважних причин, зобов'язаний не пізніше як за день до призначеного часу повідомити про це дисциплінарну комісію та надати підтверджуючі документи.

Якщо поліцейський, викликаний для дачі пояснень у порядку, передбаченому відповідно до Дисциплінарного статуту Національної поліції України, не з'явився і не повідомив про причини свого неприбуття, вважається таким, що відмовився від дачі пояснень.

Отримання роз'яснень від затриманого поліцейського відбувається через адміністрацію місця тримання шляхом його повідомлення про необхідність надіслати роз'яснення на адресу, вказану дисциплінарною комісією.

Представником поліцейського може бути адвокат, повноваження якого підтверджуються копією свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю, ордером та копією договору з представником. Представник користується правами поліцейського, щодо якого ведеться службове розслідування, крім прав, які безпосередньо здійснює поліцейський і не можуть бути покладені на представника, а також користується правами, враховуючи обмежень, передбачених Кримінально-процесуальним кодексом України, законами України "Про захист персональних даних", "Про державну таємницю" та іншими законами, з моменту надання дисциплінарній комісії підтверджуючих документів. У висновку за результатами службового розслідування повинно бути зазначено:

1) дата і місце укладання, прізвище та ініціали, посада та місце роботи членів дисциплінарної комісії, яка проводила службове розслідування;

- 2) підстави для призначення службового розслідування;
- 3) обставини справи, зокрема обставини вчинення поліцейським дисциплінарного проступку;
- 4) пояснення поліцейського щодо обставин справи;
- 5) пояснення інших осіб, яким відомі обставини справи;
- 6) пояснення безпосереднього начальника поліцейського щодо обставин справи;
- 7) документи та матеріали, що підтверджують та/або спростовують факт вчинення дисциплінарного проступку;
- 8) відомості, що характеризують поліцейського, а також дані про наявність чи відсутність щодо нього дисциплінарних стягнень;
- 9) причини та умови, що призвели до вчинення злочину, вжиті або запропоновані заходи щодо його усунення, обставини, що знімають обвинувачення поліції;
- 10) висновок про наявність чи відсутність поліцейського дисциплінарного проступку, а також про його правову кваліфікацію з посиланням на норми закону;
- 11) вид стягнення, яке пропонується застосувати до поліцейського у разі вчинення в його діянні дисциплінарного проступку.

Висновок підписується всіма членами дисциплінарної комісії, яка проводила перевірку. Члени дисциплінарної комісії мають право на окрему думку, викладену в письмовій формі та додану до висновку [16].

У концепції реформування Нацполіції службове розслідування є надзвичайно важливим.

Адже згідно із Законом України «Про Національну поліцію» основним завданням поліції є надання поліцейських послуг у визначених сферах. Тобто запровадження терміну «поліцейські послуги» має на меті насамперед підкреслити вирішальну роль міліції у сфері захисту прав і свобод людини, прав і законних інтересів суспільства. Крім того, такий підхід надзвичайно важливий для підвищення довіри суспільства до правоохоронців та

покращення якості взаємодії поліцейських з усіма цивільними інституціями [9, С.142].

Відповідно до зазначеного закону основним критерієм ефективності діяльності Національної поліції України є рівень довіри населення.

Метою проведення службового розслідування є спрямування суб'єктів його проведення на реальну діяльність.

Очікувані результати службового розслідування можна поділити на ті, що стосуються встановлення факту самого дисциплінарного проступку, а також ті, що мають відігравати превентивну роль. Зокрема, спочатку встановлюється факт порушення поліцейським службової дисципліни або відсутність такого факту.

Важливе значення для проведення службового розслідування мають виявлені обставини, що пом'якшують або обтяжують ступінь і характер відповідальності поліцейського.

При визначенні виду стягнення дисциплінарна комісія враховує характер злочину, обставини його вчинення, особу порушника, ступінь його вини, обставини, що пом'якшують або обтяжують відповідальність, попередню поведінку. поліцейського, його ставлення до служби.

Важливе значення для проведення службового розслідування мають виявлені обставини, що пом'якшують або обтяжують ступінь і характер відповідальності поліцейського.

Відповідно до статті 19 Дисциплінарного статуту Національної поліції України обставинами, які пом'якшують відповідальність поліцейського, є:

- 1) усвідомлення та визнання власної провини у вчиненні дисциплінарного проступку;
- 2) попередня бездоганна поведінка;
- 3) високі результативні показники, наявність державних заохочень і нагород;

4) вживати заходів щодо запобігання, відвернення або усунення негативних наслідків, що настали або можуть настати внаслідок вчинення дисциплінарного проступку, добровільного відшкодування завданої шкоди;

5) вчинення правопорушення під впливом погрози, примусу або через службову чи іншу залежність;

6) вчинення правопорушення внаслідок неправомірних дій керівника.

При застосуванні конкретного виду дисциплінарного стягнення можуть бути враховані й інші обставини, що пом'якшують відповідальність поліцейського, не зазначені у частині четвертій цієї статті [16].

Обставинами, що обтяжують відповідальність поліцейського є:

1) вчинення дисциплінарного проступку в стані алкогольного, наркотичного та (або) іншого сп'яніння;

2) повторне вчинення дисциплінарного проступку до зняття в установленому порядку попереднього стягнення;

3) умисне вчинення дисциплінарного проступку на ґрунті особистої неприязні до іншого поліцейського, працівника, у тому числі керівника, або з помсти за дії чи рішення, які його стосуються;

4) настання тяжких наслідків, у тому числі шкоди, завданих вчиненням дисциплінарного проступку;

5) вчинити дисциплінарний проступок за ідеологічну, релігійну, расову, національну, статеву чи іншу нетерпимість.

Якщо поліцейського визнано винним після закінчення службового розслідування, видається письмовий наказ про накладення на поліцейського одного з дисциплінарних стягнень, передбачених статтею 13 цього Статуту, зміст якого повідомляється особистому органу судовий офіцер поліції.

Призначаючи вид покарання, керівник враховує характер злочину, обставини його вчинення, особу порушника, ступінь його вини, обставини, що пом'якшують або обтяжують відповідальність, поведінку працівника міліції, його ставлення до служби.

За кожний дисциплінарний проступок може бути застосовано не більше одного дисциплінарного стягнення. У разі вчинення поліцейським кількох дисциплінарних проступків стягнення застосовується за сукупністю вчинених дисциплінарних проступків і враховується при визначенні виду дисциплінарного стягнення [16].

У разі вчинення дисциплінарного проступку кількома поліцейськими дисциплінарне стягнення застосовується до кожного окремо.

Якщо поліцейський вчинив незначне правопорушення, то поліцейський може просто попередити його про необхідність дотримання службової дисципліни.

У разі притягнення до дисциплінарної відповідальності поліцейського, який має дисциплінарне стягнення та вчинив дисциплінарний проступок, застосоване дисциплінарне стягнення має бути суворішим за попереднє.

У разі повторного вчинення поліцейським незначного проступку, враховуючи його сумлінне ставлення до виконання своїх обов'язків або нетривалий термін перебування на посаді (до трьох місяців), поліцейський може обмежитися дисциплінарним стягненням, яке раніше застосовувалося до такого поліцейського.

Дисциплінарне стягнення у вигляді пониження в спеціальному званні до поліцейських, які мають спеціальні початкові звання, та у вигляді звільнення поліцейських, які займають посади нижчого ступеня, не застосовуються [16].

Керівники мають право накладати дисциплінарні стягнення в межах, визначених цим Статутом.

Міністр внутрішніх справ України уповноважений застосовувати дисциплінарні стягнення, визначені цим Положенням, до заступника Голови Національної поліції України та порушувати перед Кабінетом Міністрів України питання про притягнення до дисциплінарної відповідальності керівника Національної поліції України. Україна Україна.

Застосовувати дисциплінарні стягнення, передбачені цим Положенням, до всіх поліцейських уповноважено Голову Національної поліції України.

Інші керівники застосовують дисциплінарні стягнення в межах повноважень, визначених Головою Національної поліції України.

Повноваження ректорів вищих навчальних закладів із спеціальними освітніми умовами, що готують поліцейських, щодо накладення дисциплінарних стягнень на поліцейських, які проходять службу або навчаються в таких навчальних закладах, визначаються Міністерством внутрішніх справ України.

Керівник, який не уповноважений накладати дисциплінарне стягнення, може подати заяву про притягнення поліцейського до дисциплінарної відповідальності перед уповноваженим керівником.

Керівник, який перевищив покладені на нього дисциплінарні повноваження, несе відповідальність згідно з цим Статутом. Дисциплінарне стягнення, застосоване з порушенням положень цього Статуту, скасовується як протиправне керівником, який його застосував, або безпосереднім керівником.

Протягом двох місяців з дня підписання наказу про застосування дисциплінарного стягнення безпосередній керівник посадової особи, яка застосувала дисциплінарне стягнення, має право скасувати його, пом'якшити або накласти більш суворе дисциплінарне стягнення, якщо він встановить, невідповідність цього стягнення ступеню тяжкості дисциплінарного проступку та вчиненої провини.

Застосування дисциплінарних стягнень у вигляді звільнення зі служби в поліції, звільнення з посади, пониження спеціального звання на один ступінь здійснюється керівниками, які уповноважені приймати на службу в поліції, призначати на посаду та присвоєння спеціального звання [16].

Дисциплінарні стягнення застосовуються протягом одного місяця з дня виявлення дисциплінарного проступку і не пізніше шести місяців з дня його вчинення шляхом винесення дисциплінарного стягнення.

У разі проведення службового розслідування за фактом вчинення дисциплінарного проступку днем його виявлення вважається день затвердження висновку за результатами службового розслідування.

Наявність у поліцейського хвороб (у період тимчасової непрацездатності) або у відпустці не перешкоджає застосуванню до нього дисциплінарного стягнення [16].

Дисциплінарне стягнення виконується негайно, але не пізніше одного місяця з дня його накладення, незалежно від часу перебування поліцейського у відпустці, відрядженні чи на лікарняному (в період тимчасової непрацездатності). Після закінчення встановленого строку дисциплінарне стягнення не застосовується.

Наказ про накладення дисциплінарного стягнення поліцейського виконується шляхом повідомлення органу (підрозділу) поліції та особистого відома поліцейського. У разі відмови особи від ознайомлення з наказом складається акт.

Дисциплінарні стягнення у вигляді звільнення з посади, пониження у спеціальному званні на один ступінь та звільнення зі служби в поліції здійснюються (здійснюються) шляхом видання наказу по особовому складу.

Дисциплінарні стягнення у вигляді звільнення з посади та звільнення зі служби в поліції, які накладаються на поліцейського, який перебуває у відпустці або на лікарняному (у період тимчасової непрацездатності), виконуються (реалізуються) після його прибуття до безпосереднього місця несення служби.

У разі невинуватеної відсутності поліцейського, до якого застосовано дисциплінарне стягнення у вигляді звільнення або звільнення зі служби в поліції, воно притягується до дисциплінарної відповідальності та надсилаються витяги з наказів про притягнення та виконання дисциплінарного стягнення. рекомендованим листом з повідомленням на адресу поліцейського-резидента, яка вказана в його особовій справі. У такому разі днем ознайомлення поліцейського із зазначеними наказами вважається день,

зазначений у поштовому повідомленні про їх вручення поліцейському, якого було притягнуто до дисциплінарної відповідальності, або повнолітньому члену сім'ї такого поліцейського.

У разі відмови поліцейського, до якого застосовано дисциплінарне стягнення, від отримання витягів із наказів про застосування та виконання дисциплінарного стягнення, днем отримання витягів із наказів вважається день відмови від їх отримання, що повинно бути позначено відповідним чином у поштовому повідомленні або поштове відправлення повертається з відміткою про невручення.

Поліцейський, до якого застосовано дисциплінарне стягнення у вигляді зниження спеціального звання на один ступінь, зобов'язаний замінити знаки розрізнення на формений одяг та службове посвідчення протягом семи календарних днів з дня накладення. При накладенні зазначеного дисциплінарного стягнення забороняється зривати погони, а також будь-які інші дії, що принижують гідність поліцейського.

Дисциплінарне стягнення у вигляді призначення поза розпорядженням здійснюється шляхом відбування в наряді поза розпорядженням у будь-який день тижня.

Поліцейський, з вини якого не було накладено дисциплінарне стягнення, несе за це відповідальність згідно з цим Статутом.

Строк дії дисциплінарного стягнення з моменту його доведення до порушника становить:

- 1) спостереження - протягом двох місяців;
- 2) догана - протягом трьох місяців;
- 3) сувора догана - протягом чотирьох місяців;
- 4) повідомлення про неповну відповідність послуги - протягом шести місяців;
- 5) пониження в спеціальному званні на один ступінь і звільнення з посади - протягом року;
- 6) звільнення зі служби в поліції - протягом трьох років.

Протягом строку дії дисциплінарного стягнення до поліцейського не може бути застосовано жодних заходів заохочення, крім дострокового зняття раніше застосованого дисциплінарного стягнення.

Строк дії дисциплінарного стягнення не зараховується до стажу роботи поліцейського для присвоєння чергового спеціального звання.

За місяць виконання дисциплінарного стягнення поліцейський може бути позбавлений премії повністю або частково в порядку, встановленому Міністерством внутрішніх справ України.

Поліцейський вважається таким, що не має дисциплінарної відповідальності, якщо він нагороджений державною нагородою, заохочений достроковим зняттям дисциплінарного стягнення або строк дії дисциплінарного стягнення закінчився.

Закінчення строку застосування дисциплінарного стягнення у вигляді пониження в одному ступені спеціального звання не дає поліцейському права на поновлення у спеціальному званні, якого він був позбавлений у зв'язку з порушенням дисципліни. Строк служби для присвоєння чергового спеціального звання обчислюється в загальному порядку.

Закінчення строку застосування дисциплінарного стягнення у вигляді звільнення не дає поліцейському права на поновлення на посаді, з якої його було звільнено за дисциплінарне порушення.

Поліцейський, звільнений з органів Національної поліції за вчинення дисциплінарного проступку, не може бути прийнятий на службу в поліції протягом трьох років з дня вручення наказу про звільнення [16].

Чинне законодавство України визначає дві форми оскарження поліцейським накладеного на нього дисциплінарного стягнення: позасудовий, тобто оскарження поліцейським шляхом подання рапорту безпосередньому керівнику особи, яка застосувала дисциплінарне стягнення, та судовий, тобто звернення до суду в установленому порядку. Таким чином, бачимо, що серед форм оскарження є також адміністративна, яка також є позасудовою [1]. Розгляд протоколу про незгоду з дисциплінарним стягненням здійснюється

протягом 30 календарних днів з дня його реєстрації в органі поліції з перевіркою викладених у протоколі фактів та обставин, які, на думку поліцейського, не відповідають були враховані під час службового розслідування та при прийнятті рішення про застосування до нього дисциплінарного стягнення.

У разі підтвердження фактів, викладених у повідомленні, керівник, який проводить його розгляд, зобов'язаний негайно вжити заходів до поновлення прав поліцейського, усунення обставин, що призвели до таких порушень, та вирішити питання щодо забезпечення правосуддя. винних у порушеннях.

Про результати розгляду скарги уповноважена особа письмово повідомляє звітного поліцейського.

У разі поновлення порушених прав поліцейського в судовому порядку керівник поліції зобов'язаний негайно вжити заходів до поновлення прав поліцейського, усунення обставин, що призвели до таких порушень, та притягнення винних осіб до відповідальності [16].

Заохочення та дисциплінарні стягнення, застосовані до поліцейських, підлягають обліку, відомості про їх застосування заносяться до особових справ.

Порядок і строки внесення відомостей про застосовані до поліцейського заохочення та дисциплінарні стягнення до особової справи поліцейського визначаються Міністерством внутрішніх справ України.

У період дії воєнного стану службове розслідування проводиться відповідно до вимог цього Статуту з урахуванням наступних ознак.

Службове розслідування призначається та проводиться у формі письмового провадження.

Службове розслідування за фактом порушення поліцейським службової дисципліни може проводитися як дисциплінарною комісією, так і особою, у тому числі безпосередньо уповноваженою особою, яка самостійно здійснює повноваження дисциплінарної комісії, передбачені Статутом (далі - уповноважений).

Службове розслідування щодо заступників Голови Національної поліції України або керівників територіальних органів Національної поліції України проводиться виключно Дисциплінарною комісією.

Службове розслідування повинно бути закінчено протягом 15 календарних днів з дня його призначення уповноваженим керівником. У разі необхідності цей строк може бути продовжено керівником, який призначив службове розслідування, але не більш як на 15 календарних днів.

Документально підтверджений час перебування поліцейського, щодо якого ведеться службове розслідування, у відрядженні чи на стаціонарному лікуванні в медичних закладах, розташованих на підконтрольних органам державної влади територіях, до строку службового розслідування не зараховується.

Якщо під час службового розслідування поліцейський, щодо якого призначено службове розслідування, вчинить інший дисциплінарний проступок, обставини його вчинення підлягають перевірці уповноваженою особою під час такого службового розслідування.

За результатами службового розслідування уповноважена особа складає висновок. У разі проведення службового розслідування безпосередньо керівником, який її призначив, висновок не складається, а обставини вчинення дисциплінарного проступку відображаються в наказі про притягнення до дисциплінарної відповідальності або в довідці про те, що дії поліцейського не призвели до дисциплінарної відповідальності містять ознаки дисциплінарного проступку.

Службове розслідування вважається закінченим у день затвердження висновку за результатами службового розслідування виконавцем, який призначив службове розслідування, або особою, яка його замінює.

У разі проведення службового розслідування безпосередньо посадовою особою, яка її призначила, днем закінчення службового розслідування є день підписання наказу про притягнення поліцейського до дисциплінарної відповідальності або довідки про відсутність у діях поліцейського

дисциплінарних проступків. поліцейського, який підлягає реєстрації в органі поліції.

Під час службового розслідування уповноважена особа зобов'язана дати пояснення поліцейському або іншій особі, обізнаній з обставинами дисциплінарного проступку.

У разі відсутності поліцейського на службі уповноважена особа зобов'язана викликати його для дачі пояснень. Звернення здійснюється шляхом вручення безпосередньо поліцейському або надіслання поштою чи в електронному вигляді.

За можливості надсилання повістки поштою здійснюється рекомендованим листом за адресою місця проживання поліцейського, яка зазначається в його особовій справі.

Надсилання повістки засобами електронного зв'язку здійснюється виключно на електронну адресу поліцейського або за іншими контактними даними, які зазначені в його особовій справі або наявні у його безпосереднього керівника.

Виклик надсилається для того, щоб викликаний поліцейський мав мінімум добу, щоб прибути за вказаною у виклику адресою.

Повістка, надіслана поштою, вважається отриманою поліцейським на четвертий календарний день з дня відправлення.

Дзвінок, надісланий засобами електронного зв'язку, вважається отриманим поліцейським на другий день після дня його надсилання.

Якщо поліцейський, викликаний уповноваженою особою в порядку, визначеному цією статтею, не з'явився і не повідомив про наявність поважних причин свого неприбуття, він вважається таким, що відмовився давати пояснення щодо про що уповноважена особа складає акт.

Не можуть бути відібрані пояснення у поліцейського, щодо якого є дані про те, що він за власним бажанням залишив службу, виїхав в інші регіони країни чи за кордон, поліцейський вважається таким, що відмовився від надання пояснень [16].

У період дії воєнного стану на час проведення службового розслідування за рішенням керівника, який його призначив, він може бути довірений поліцейському, щодо якого прийнято рішення про відсторонення від виконання службових обов'язків (посад), тимчасове виконання обов'язків за іншою посадою.

Рішення про тимчасове виконання обов'язків приймається з обов'язковим врахуванням обставин будь-якого вчиненого дисциплінарного проступку та його тяжкості, а також можливості того, що поліцейський, відсторонений від виконання обов'язків на іншій посаді, може вплинути на хід виконання службового розслідування.

У разі прийняття рішення про направлення тимчасово відстороненого поліцейського від виконання службових обов'язків на іншу посаду службове посвідчення, спеціальний жетон, службова вогнепальна зброя та спеціальні засоби у нього не вилучаються.

У разі встановлення за результатами службового розслідування дисциплінарного проступку поліцейського видається письмовий наказ про накладення на нього одного з видів дисциплінарного стягнення з урахуванням ознак, визначених цією статтею.

Дисциплінарні стягнення застосовуються в порядку зростання від найменш суворого, яким є догана, до найсуворішого – звільнення зі служби в поліції.

До поліцейських, які мають первинне спеціальне звання рядовий, не застосовуються дисциплінарні стягнення у вигляді пониження у спеціальному званні.

У разі притягнення до дисциплінарної відповідальності поліцейського, до якого застосовано дисциплінарне стягнення у вигляді пониження в спеціальному званні та вчинення нового дисциплінарного проступку, до нього може бути повторно застосовано дисциплінарне стягнення у вигляді пониження в спеціальному званні на ступінь.

Не можуть бути віднесені до дрібних дисциплінарних проступків такі дисциплінарні проступки, як перебування поліцейського при виконанні службових обов'язків у стані алкогольного, наркотичного та/або іншого сп'яніння, а також відсторонення від виконання службових обов'язків без поважних причин.

У разі повторного вчинення поліцейським дисциплінарного проступку протягом строку дії дисциплінарного стягнення у вигляді зауваження за результатами службового розслідування дисциплінарне стягнення має бути застосоване більш суворе, ніж попереднє.

Протягом 10 днів з дня підписання наказу про застосування дисциплінарного стягнення безпосередній начальник поліцейського, який застосував дисциплінарне стягнення, має право пом'якшити його, застосувати більш суворе дисциплінарне стягнення або звільнити поліцейського від дисциплінарної відповідальності. якщо встановить невідповідність цього стягнення ступеню тяжкості вчиненого дисциплінарного проступку та вини.

У разі застосування до поліцейського інших заходів дисциплінарного стягнення, не пов'язаних із застосуванням дисциплінарного стягнення, безпосередній начальник поліцейського, який призначив службове розслідування, має право переглянути це рішення шляхом винесення наказу. притягнути цю поліцію до дисциплінарної відповідальності[16].

У разі відсутності поліцейського, який притягується до дисциплінарної відповідальності, без поважних причин на службу, копія наказу про застосування до нього дисциплінарного стягнення надсилається поштою (за можливості) за адресою зазначеного місця проживання в м. свою особисту справу, або за допомогою електронного зв'язку за контактними даними, доступними безпосередньому керівнику.

Поліцейський вважається ознайомленим із положенням про накладення дисциплінарного стягнення через чотири календарні дні з дня надсилання поштою або через два календарні дні у разі надсилання електронним зв'язком.

Вручення поліцейському, який був відсутній на службі без поважних причин, наказу про виконання накладеного на нього дисциплінарного стягнення у вигляді звільнення з посади або зі служби в поліції здійснюється в порядку, встановленому цією статтею.

У разі встановлення поважних причин відсутності поліцейського вносяться зміни до наказу про особовий склад, яким застосовано до нього дисциплінарне стягнення у вигляді звільнення з посади, пониження у спеціальному званні на один ступінь або звільнення зі служби в поліції[16].

Поліцейський має право подати рапорт про перегляд застосованого до нього дисциплінарного стягнення або про його скасування у триденний строк з дня його застосування (виконання) шляхом подання рапорту безпосередньому начальнику особи, яка застосовувала стягнення. кримінально-дисциплінарного заходу, а також звернення до суду в установлених формах.

Подання поліцейським рапорту про перегляд або скасування такого дисциплінарного стягнення, як звільнення з посади чи служби в поліції, здійснюється протягом п'яти днів, але не пізніше видання наказу по особовому складу про виконання цієї санкції.

Розгляд скарги поліцейського здійснюється протягом семи календарних днів з дня її реєстрації в органі поліції з перевіркою викладених у скарзі фактів та обставин, які, на думку поліцейського, не були враховані. розгляд під час службового розслідування та прийняття рішення про застосування до нього дисциплінарного стягнення.

Відповідь за результатами розгляду скарги поліцейського надсилається на адресу, у тому числі електронну пошту, зазначену поліцейським у скарзі. Якщо в повідомленні є номер зв'язку Поліцейського, відповідь можна надіслати за вказаним номером.

Поліцейський має право оскаржити накладене на нього дисциплінарне стягнення шляхом звернення до адміністративного суду протягом 15 днів з

дня ознайомлення з наказом про притягнення до дисциплінарної відповідальності.

У разі застосування поліцейським дисциплінарного стягнення у вигляді звільнення з посади, пониження у спеціальному званні або звільнення зі служби поліцейський має право оскаржити таке стягнення протягом 15 днів з дня прийняття на роботу з повідомленням про наказ по особовому складу про виконання застосованого стягнення[16].

Головне значення службового розслідування полягає у забезпеченні дотримання працівниками поліції службової дисципліни. Виходячи з того, що напрямками підвищення службової дисципліни поліцейських є підвищення якості професійного відбору кандидатів на службу в поліцію; своєчасно доводити до відома працівників поліції службову інформацію про порушників службової дисципліни та вжиті до них заходи; матеріальне та моральне заохочення працівників, які не допускали порушень службової дисципліни, службове розслідування є елементом механізму стимулювання дотримання службової дисципліни, а отже, якісного виконання професійних повноважень поліцейських.

ВИСНОВКИ

Таким чином дотримання службової дисципліни залишається одним з основних критеріїв ефективності роботи поліції.

Враховуючі державний курс на євроінтеграцію забезпечення неухильного дотримання службової дисципліни працівниками поліції як основного критерію належного виконання поліцейськими своїх посадових обов'язків набуло ще більш важливого значення.

Сучасне українське законодавство стосовно службової дисципліни працівника поліції постійно вдосконалюється і в цілому відповідає викликам сучасності, про що свідчать наприклад останні зміни до Дисциплінарного статуту Національної поліції від 24 березня 2022 року, в яких було роз'яснення особливості заохочення та відповідальності поліцейських у період дії воєнного стану.

Незважаючи на всі зусилля щодо реформування поліції, випадки порушення службової дисципліни поліцейськими непоодинокі. Через ці обставини серед населення формується упереджене ставлення до працівників Національної поліції України.

Ефективним інструментом забезпечення законності та дисципліни поліцейських є забезпечення службових розслідувань. Крім того на сьогодні існує два види дисциплінарного провадження, перший пов'язаний із застосуванням до поліцейських заходів заохочення і другий, що стосується встановленню провини в діях поліцейського у вчиненні ним дисциплінарного проступку.

Своєчасне проведення службового розслідування – це не лише дотримання строків, встановлених Дисциплінарним статутом Національної поліції України, крім того, важливим елементом його своєчасності є своєчасність його призначення, бажано одразу після отримання інформації про вчинення. про вчинення поліцейським дисциплінарного проступку.

На цьому етапі дуже важлива ретельність службового розслідування, яка виявляється в об'єктивному висвітленні всіх зібраних у його процесі фактів.

Важливим є неупереджене ставлення членів дисциплінарної комісії як до особи поліцейського, так і до інформації, отриманої під час її проведення. Об'єктивність виражається в повноті зібраної під час службового розслідування інформації та її достовірності, тобто відображає реальний стан справ і ґрунтується на адміністративно-правових засадах.

Службове розслідування переслідує двояку мету: по-перше, з'ясувати всі обставини вчинення дисциплінарного проступку конкретного поліцейського, по-друге – превентивну, яка виявляється у підготовці пропозицій щодо усунення подібних дисциплінарних проступків у майбутньому.

Ефективним засобом підвищення службової дисципліни поліцейського є проведення службового розслідування, яке визначається як сукупність дисциплінарно-процесуальних правових суб'єктів, що забезпечують виконання поліцейськими встановлених законом обов'язків. Крім того, службове розслідування є засобом стимулювання службової діяльності поліцейського, стимулювання дотримання поліцейськими службової дисципліни.

Умовою високої ефективності підрозділів Національної поліції України є дотримання високого рівня службової дисципліни. Тому зміцнення службової дисципліни працівників поліції має вирішальне значення для функціонування державної влади.

А відтак, неналежне дотримання поліцейськими вимог службової дисципліни створює умови для порушення прав і свобод громадян, а також дискредитує Національну поліцію як орган державної виконавчої влади. Службове розслідування має на меті не тільки припинення вчинення дисциплінарних проступків, але, головним чином, слугує профілактикою правопорушень.

Крім того, офіційні розслідування відіграють важливу соціальну та правову роль. Соціальна відповідальність полягає у формуванні негативного ставлення поліцейських до можливих випадків дисциплінарних проступків та сприяє формуванню високого рівня довіри громадян до Національної поліції України.

Юридична роль полягає у перевірці достовірності отриманої інформації, підтвердженні чи спростуванні факту вчинення дисциплінарного проступку, а також внесенні пропозицій щодо запобігання подібним правопорушенням у майбутньому. Накладення адекватного дисциплінарного стягнення є надзвичайно важливим для ефективності службового розслідування. Хоча сам механізм накладення дисциплінарного стягнення полягає в тому, що службове розслідування лише створює умови, повна відповідальність лягає на компетентного керівника. Тому в даному випадку важливо забезпечити процедуру невідворотності покарання.

Крім того подальшого вдосконалення на нашу думку потребують питання обліку заохочень працівників поліції, та вимоги до складу дисциплінарної комісії, що створюються для проведення службового розслідування потребують подальшого вдосконалення.

Важливо розуміти, що якісні зміни в організації діяльності Національної поліції України потребують і якісних змін в сфері регулювання службового розслідування як засобу підвищення дотримання поліцейськими службової дисципліни, що в свою чергу підвищить. якість виконання поліцейськими своїх службових обов'язків.

Враховуючі це можна зробити висновок, що механізм контролю за дотриманням поліцейськими службової дисципліни потребує подальшого вдосконалення, особливо у розрізі належного виконання поліцейським своїх повноважень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Астаф'єв А. А. Проведення службового розслідування як засіб стимулювання службової дисципліни. Право як ефективний суспільний регулятор : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Львів, 15–16 лют. 2019 р.). Львів, 2019. С. 32–34
2. Венедиктов В. С. Трудове право України: підручник. Київ : Істина, 2008. 384 с.
3. Гончарук С. Т. Адміністративне право України: навч. посіб. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2000. 240 с.
4. Коваленко К. В. Правове регулювання дисциплінарної відповідальності працівників органів внутрішніх справ : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05. Луганськ, 2009. 21 с.
5. Коваленко К. В. Щодо зарубіжного досвіду правового регулювання дисциплінарної відповідальності // Напрями розвитку науки трудового права та права соціального забезпечення, 2017. С. 204-206
6. Конституція України від 28 червня 1996 року. – К.: Преса України, 1997. – 80 с.
7. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення: 26.10.2022)
8. Кузнєцов В. О. Відповідальність працівників податкової міліції за адміністративні проступки та порядок її реалізації : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Ірпінь, 2004. 23 с
9. Ластович Д. М. Місце та значення поліцейських послуг в діяльності національної поліції. Форум права : електрон. наук. фахове вид. 2016. № 1. С. 141–146. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index (дата звернення: 26.10.2022)
10. Літературознавча енциклопедія. Т. 1. Київ. Академія. 2007. URL: <https://archive.org/details/literaturoznachat1/page/n2/mode/1up?view=theater> (дата звернення: 26.10.2022)

11. Медведенко Н. В. Правові та організаційні засади дисциплінарного провадження в органах Національної поліції України : дис. ... канд юрид наук : 12.00.07. Одеса, 2018. 256 с.
12. Місцеве самоврядування в Україні: історія, сучасність, перспективи розвитку: [навч. посібник] / [В.В. Кравченко, Н.В. Кравченко, В.П. Лисюченко, В.А. Негода та ін.]. К. : Арарат-Центр, 2000. 206 с.
13. Новак О.Д. Службова дисципліна державного службовця: сутність, ознаки, засоби забезпечення. Актуальні проблеми держави та права. 2015. Вип. № С. 139-145. С. 140
14. Полівчук Д. П. Дисциплінарне провадження в органах внутрішніх справ: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Харків, 2011. 19 с.
15. Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України : наказ Міністерства внутрішніх справ України 26 січ. 2016 р. № 50. Офіційний вісник України. 2016. № 22. Ст. 861
16. Про Дисциплінарний статут Національної поліції України: Закон України від 15.03.2018 № 2337-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2337-19#Text> (дата звернення: 26.10.2022)
17. Про запобігання корупції. Закон України від 01.01.2023 № 2465-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (дата звернення: 26.10.2022)
18. Про Національну поліцію: Закон України від від 02.07.2015 № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (дата звернення: 28.11.2022)
19. Порядок проведення службових розслідувань у Національній поліції України : затв. наказом Міністерства внутрішніх справ України 07 листоп. 2018 р. № 893. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1355-18#n17> (дата звернення: 28.11.2022)
20. Середа В. В. Дисциплінарна відповідальність в адміністративних публічно-правових відносинах: проблеми теорії та практики: монографія. Харків: НікаНова, 2013. 360 с

21. Словник української мови. Академічний тлумачний словник (1970-1980). URL: <https://archive.org/details/literaturoznachat1/page/n285/mode/1up?view=theater> (дата звернення: 28.11.2022)
22. Солоненко О. М. Служба в поліції як державна служба особливого характеру. Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ. 2018. № 2 (107). С. 212–223. URL: <https://scientbul.naiu.kiev.ua/index.php/scientbul/article/view/866/874> (дата звернення: 28.11.2022)
23. Соціологічно-правові аспекти зміцнення службової дисципліни в органах внутрішніх справ України / [М. І. Ануфрієв та ін.]. Дніпропетровськ : Наука і освіта, 2000. 164 с.
24. Шадська У. Побудова партнерства між поліцією і суспільством. Гурт: URL: <https://gurt.org.ua/news/informator/36639/> (дата звернення: 26.10.2022)
25. Шевченко С. І. Особливості взаємодії Національної поліції з громадськістю в процесі забезпечення публічного порядку. Науковий вісник публічного та приватного права. 2017. Вип. 6, т. 2. С. 162–166. URL: http://www.nvppp.in.ua/vip/2017/6/tom_2/32.pdf (дата звернення: 26.10.2022)
26. Шоптенко С. С. Дисциплінарні провадження в Національній поліції України: зміст та особливості реалізації. Форум права : електрон. наук. фахове вид. 2017. № 5. С. 454–459. (дата звернення: 26.10.2022)
27. Щербина В. І. Дисциплінарна відповідальність державних службовців органів внутрішніх справ: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.05. Харків, 1998. 22 с.